

Ny status: Jobbsøker

Bjørnhild Fjeld

Tore Fjeld

Etter 12 år som president i Norsk Psykologforening er An-Magritt Aanonsen (63) på jobb jakt. Men først skal hun på en etterlengtet ferie sammen med ektemannen.

FORNØYD: Fire perioder får være nok, mener An-Magritt Aanonsen, som nå takker av etter å ha vært en samlende leder for Norsk Psykologforening i hele tolv år.

Når dette leses, er eks-presidenten i Portugal sammen med ektemannen og spiller golf. Men 63-åringen har ingen planer om å tre inn i pensjonistenes rekker.

– Jeg har ingen pensjonsordning som gjør det mulig å gå av med pensjon nå, så det er ikke aktuelt. Jeg kan også tenke meg å bruke den kunnskapen jeg har lært og opparbeidet meg i de årene jeg har vært leder, til å bidra innenfor offentlig sektor. Jeg skal ta noen telefoner og fortelle at jeg er ledig på markedet, sier hun, og ser gjerne seg selv i en eller annen rolle i Helse- og omsorgsdepartementet.

Fire perioder som president i Psykologforeningen er nok, mener An-Magritt Aanonsen, som selvfølgelig er oppkalt etter Johan Falkbergets romanfigur med samme navn.

– Man skal passe seg for å bli sittende i et sånt verv altfor lenge. Da blir man lett som en sjuende far – eller mor – i huset, og klarer ikke å opprettholde det engasjementet som er helt nødvendig for å gjøre en god jobb som leder.

Jobbsøker på 60+

Hun er fullstendig klar over at ikke alle dører nødvendigvis står vidåpne for jobbsøkere på 60+, men hun håper og tror at noen har bruk for hennes kompetanse. Tanken på kanskje å skulle kunne bli arbeidsledig bekymrer henne ikke. Hun skal nok alltid klare å livnære seg som psykolog.

– *Hvis du skulle velge helt fritt, hva er drømmejobben?*

– Samferdselsminister! Det hadde vært noe. Bensinen hadde nok blitt dyrere, men veiene hadde blitt mye bedre. Og så skulle de ha blitt helt ferdige med én gang, ikke bare noen få kilometer om gangen.

Med hytte på Lyngør har hun utallige mil bak seg på utskjulte E18 gjennom Vestfold, med rasfarlige tunneler og andre tilhørende «herligheter». Nå håper hun å kunne tilbringe mer tid på hytta på det deilige Sørlandet.

– Jeg vet ikke helt hvordan mitt nye liv blir, men det kan jo hende jeg får litt bedre tid. Å være leder i Psykologforeningen er ingen ni-til-fire-jobb. I tillegg er jeg visepresident i den europeiske organisasjonen for psykologer, EFPA, noe som medfører en god del reising, også i helger og ferier. Det betyr blant annet at jeg må på kongress én gang i året, og det er alltid i juli! Det er selvfølgelig interessant å dra på kongress, men jeg kunne jo ha ønsket meg et annet tidspunkt på året ...

Fastpsykolog for alle

Presidenten har vært engasjert i mye under sin lederperiode, og har lært seg at det er greit å være utstyrt med en stor porsjon tålmodighet i en sånn jobb.

– På den ene siden skal man være utålmodig, ha energi til å «mase» på de som skal påvirkes, i tide og utide. Men man må også være innforstått med at ting tar utrolig lang tid, og at det kan gå år fra man begynner å jobbe med en sak, til det faktisk skjer noe.

Aanonsen har i seks år jobbet med å bedre psykologtilbudet i primærhelsetjenesten og nå ser det endelig ut til at det skjer noe. Blant annet har partiet Venstre foreslått at hver nordmann skal få en fastpsykolog, akkurat som en i dag har fastlege. Andre partier har også fått øynene opp for saken, så her kommer hennes etterfølger Tor Levin Hofgaard så å si til dekket bord.

– Det er viktig å få psykologtilbudet inn i primærhelsetjenesten. Det vil kunne øke muligheten til å fange opp psykiske problemer på et tidlig stadium. Som det er i dag, kan man godt bli henvist til psykolog av legen sin, men det er de færreste som får time hos psykolog før det har gått veldig lang tid. Det finnes ikke nok psykologer, så hva hjelper det da å bli henvist?

UTRETTELIG: At enkelte ting tar utrolig lang tid, måtte eks-presidenten lære seg å leve med. Kunsten var å samtidig opprettholde energien til å «mase» i tide og utide.

Én ting er saker der det skjer en utvikling som vekker berettiget håp om at løsningen vil komme på et eller annet tidspunkt. Aanonsen synes frustrasjonene er verre å leve med i saker der det virker som om alt står på stedet hvil.

– Jeg har jobbet veldig mye med at psykologer skal få rett til å sykemelde, på lik linje med leger. Vi har nådd frem i mange politiske miljøer og deler av forvaltningen, men legeföreningen er sterkt imot, og den er mye større og sterkere enn oss. Her føler jeg at det har vært nærmest umulig å komme igjennom, til tross for at vi har meget gode argumenter.

– *Hvorfor er det så viktig at psykologer får sykemeldingsrett?*

– Først og fremst fordi dagens ordning er uheldig for pasientene. I en vanskelig livssituasjon må de blottstille seg for enda flere personer, og fortelle en lege det samme som de har fortalt psykologen. Vi kjemper for pasientenes rett til å få sin arbeidsførhet vurdert av sin primære behandler, og ofte er

det faktisk psykologen. Det er egentlig dette saken handler om. Og det er ikke sikkert at legen har samme oppfatning av pasientens psykiske helsetilstand som psykologen. Psykiske sykdommer utgjør en stor andel av sykefraværet, og allmennleger har ikke alltid den nødvendige tid og kompetanse.

Stuerent å gå til psykolog

An-Magritt Aanonsen ble ferdig utdannet psykolog i 1970, og merker at psykologenes status i samfunnet har økt markant på disse årene.

– Før ble jeg ofte møtt med bemerkninger som at «å jasså, du er en sånn som kan se rett gjennom meg». Nå er mystikken og fordommene rundt psykologyrket mer eller mindre borte. I dag er det i de fleste miljøer stuerent å gå til psykolog.

– *Hvordan oppleves det å være psykolog i sosiale sammenhenger?*

– Det er vel en grunn til at psykologer gjerne omgås andre psykologer. Men for min egen del har jeg vært lite utsatt for folk som tror de kan komme til festens psykolog med alle sine problemer.

Hun tilbakeviser dessuten vårt spørsmål om at psykologer bruker pasienthistorier som underholdning når de samles til fest, og har aldri hørt noen spesielle psykologvitser.

I takt med psykologifagets økte status i samfunnet mener Aanonsen at flere psykologer burde jobbe som ledere, for eksempel i offentlig forvaltning.

– Med vår fagbakgrunn har vi mye å bidra med, og vil kunne representere komplementær kompetanse i forhold til f.eks. jurister og økonomer i ledergrupper, sier hun, men erkjenner samtidig det problematiske i at mange psykologer dessverre fortsatt vegrer seg mot å gå inn i lederstillinger. De som har evner og lyst, burde oppmuntres til å søke slike utfordringer, mener hun.

Den avgåtte presidenten mener også at psykologer burde benyttes mer i planlegging og utredningsarbeid, på lik linje med psykiatere.

– Vi har en annen innfallsvinkel, og ser annerledes på mange ting. Det er ikke sånn at det ene eller det andre er best, men flere hoder tenker alltid bedre enn ett.

En samlende leder

An-Magritt Aanonsen er åpen for at det skal kunne utdannes flere psykologer enn de 230 som årlig utdannes i Norge.

– Det kunne sikkert blitt utdannet dobbelt så mange. Snart får vi en større avgang av pensjonister, og det betyr at vi reduserer nettotilgangen kraftig.

– *Bør de som tar en masterutdanning i psykologi, få anledning til å bli medlem i Psykologforeningen?*

– Nei, i hvert fall ikke slik foreningen er i dag. Psykologforeningen er ikke bare en fagforening, men også en profesjonsforening. Som sådan skal vi passe på at standardene opprettholdes, og at kvalitet og fagutvikling stadig styrkes. De som har tatt mastergrad i psykologi, er ikke psykologer, de har tatt en ren teoretisk utdanning.

Hun legger til at nettopp den type organisasjon for psykologer som finnes i de nordiske landene, er noe som psykologer i andre land misunner oss. Det at den både er en fagforening og en profesjonsforening, er unikt, og en del av forklaringen på at norske psykologer har så vidt høy anerkjennelse for sitt faglige nivå.

Påvirkning av de bevilgende og bestemmende myndigheter har vært en viktig del av jobbhverdagen for An-Magritt Aanonsen. Den avgåtte presidenten minnes samarbeidet med den nå

avdøde helseministeren Tore Tønne med stor glede. Han var virkelig opptatt av psykisk helsevern. Mindre sans har hun for KrFs Dagfinn Høybråten, som hun håper aldri kommer tilbake som helseminister.

– Han sa at han ville prioritere arbeid med psykisk helsevern, men det viste seg at det var det somatiske helsetilbudet som ble styrket.

– *Har du noen råd å gi til din etterfølger?*

– Det er viktig å skape et godt kontaktnett til dem som skal påvirkes. Regjeringene skifter stadig vekk, og det er uheldig å være prisgitt den enkelte ministers syn på vårt fagfelt, sier An-Magritt Aanonsen, som tror hun har vært en samlende leder av Norsk Psykologforening. I hennes lederperiode har i hvert fall foreningen vært forskånet for store interne konflikter.

FAKTA

- Navn: An-Magritt Aanonsen
- Alder: 63
- Bosted: Oslo
- Aktuell: Gikk nylig av som president i Norsk Psykologforening etter 12 år
- Var også leder av Akademikerne fra 1998 til 2000